

OČAROVÁNÍ

TÉMA PRAMEN

ROZHOVOR S PAVLEM KHEKEM

TOMÁŠ DIANIŠKA

PAVEL KOLMAČKA (*1962)

MÍSTO, KDE VZNIKÁ
vytryskává,
jasný svit očí:

Tma a ticho,
a jen kap, kap, kap,
jako když budík tiká.

Hlídači pramene, jsi tam?

Neodpovídá,
mlčí.

HUDEBNÍ HOREČKY SOBOTNÍ NOCI

(CO SI VYBERETE?)

A/ SERGE X.

Čtyřčlenná kapela z Hradce Králové. Alternativní pop/rock hraný introvertně se špatným smyslem pro humor. Melodické basové linky se spolu s minimalistickou taneční kytarou drží na pomezí textů o stavech myslí a snaze realistického vnímání života.

B/ JELENÍ LOJE

Okouzující ženské pěvecké těleso s doprovodem. Pět laní a jeden jelen v písničkách plachých i divokých. Jelení loje jsou kapela, která se díky jedinečné kombinaci energie, zpěvu a tance vstřebává mnohem rychleji než standardní kapely. Libými tóny jazzu léčí každou popraskanou duši a do žil vhání omračující legraci.

C/ OBA KONCE DUHY

Duo Oba konce duhy je specifický typ hudební performance s vlastní muzikou i texty a s filozofickým přesahem, které apeluje na antidiskriminační témata. Hudební styl balancuje na hraně folku, blues, popu či rapu. V některých písničkách se bohužel tančí. Přijďte se zvednout sebevědomí a rozjímat o diskriminaci čehokoliv.

D/ MÉTA MONDE

Atmosférická a rytmická hudba plná harmonických syntezátorů, dunivých basových linek a spleť textů – tak popisuje svou tvorbu duo Méta Monde. Tvoří ho klavírista a skladatel Jakub Baierl a digitální umělec a baskytarista Roman Gordienko. Spojilo je několikileté přátelství a zájem o moderní indie a novou vlnu 80. let minulého století.

E/ MALONE

Mladá pop-rocková kapela pěti kamarádů z Hradce Králové se vyznačuje energickými a podmanivými melodiemi s multizánrovým přesahem do hip hopu, synth popu, metalu, indie, funku, reggae, nebo i jazzu. Zakládá si na osobitých a decentně provokativních českých textech, moderním zvuku a hudební bohatosti.

Ids

TIP NA DNEŠNÍ DEN

K PRAMENI A TĚLO TAJNÉ AGENTKY

Při pohledu do programu vzbudil moji zvědavost site-specific projekt *K prameni* v přírodním tábořišti v Šimkových sadech. Volný inscenační formát herce a režiséra Jakuba Gottwalda, držitele Ceny Thálie 2020 v oboru Alternativní divadlo, vychází z jeho mnohaleté zkušenosti s tábornictvím v duchu indiánské kultury. Přispěje k utváření kmenového ducha divácké komunity a zvnitřní způsob myšlení přírodního národa je v tomto případě cestou, na jejímž konci se člověk – bez ohledu na věk – může dotknout podstaty bytí, pramene existence. Zakoušení indiánské moudrosti si představuji jako soustředěné smyslové prožitky skrze prosté činnosti a radosti pod intuitivním vedením náčelníka obklopeného houfem dětí. Tvůrci záměrně neprozrazují podrobnosti, protože jak říká Jakub, „divadlo je tajemství“. Neskryvají ovšem snahu očistit historický obraz severoamerických indiánů od nánosů westernové poetiky mayovek, která je pryč u nás stále příliš pevně zakořeněna. Genocida indiánských kmenů technicky vyspělejšími Evropany mi v kontextu současnosti evokuje genocidu, kterou lidstvo vytěžováním přírody a technologickým pokrokem páchá samo na sobě, na své přirozené podstatě.

Večer si přirozeně nenechám ujít autorskou inscenaci Tomáše Dianišky *Tělo tajné agentky* v Klicperově divadle. Popularizaci málo známých témat a osudových příběhů z moderní historie podává někdy až s nekorektním humorem, aniž by snižoval hrdinství daných osobností. Umět to vybalancovat není jednoduché a těším se, že smysl pro komiku Natálie Holíkové v hlavní roli Hany Krupkové přispěl k té správné míře.

Veronika Boušová, redaktorka Hadriána

ANKETA RITUÁL

Festivalový rituál Barbory Kalinové, produkce a marketing Divadla Drak
„Můj festivalový rituál je sledování festivalového dění a cvrkotu kolem divadla z terasy nad Hlavní scénou Divadla Drak. Jednak odtud mám nejlepší rozhled a zároveň jsem tam trochu schovaná před davy návštěvníků a můžu se tiše radovat, že po roce příprav, se to všechno konečně děje!“

Rituál festivalové návštěvnice Terezy
„Udělat si takzvané kolečko, to znamená, že se procházíme historickým centrem přes různé scény. Z Žižkových sadů nahoru na Kavčák, přes Malý, přes Velký a okolo Klicperáku zpátky do Žižkáčů, tam vedou všechny cesty. A pak ještě vzteklej pes je rituál (panák vodky, malinovej jupík a kapka tabasca).“

Hadrián

Šéfredaktorka: Lenka Dombrovská
Korektury: Dominik Melichar
Redakce: Veronika Boušová, Dominik Melichar,
Jan Motal, Veronika Švecová
Kontakt: lena.ds@seznam.cz

Grafický design: Přemysl Zajíček
Sazba: Čarokrásno kolektiv – Kristýna Marková,
Nikola Iljučoková, Barbora Tomová

Dětská stránka: Čarokrásno kolektiv,
Jana Nechvátalová a Lenka Dombrovská

Produkce: Barbora Kalinová
Tisk: Martin Sedláček

Pořadatelé festivalu
Klicperovo divadlo o.p.s.
Divadlo DRAK a Mezinárodní institut figurálního
divadla o.p.s.
kontrapunkt, z. ú.

Generální partneři
Statutární město Hradec Králové
Calendarium Regina

Hlavní partneři
Ministerstvo kultury České republiky
Královéhradecký kraj
Státní fond kultury ČR

V rozhovoru s režisérem a uměleckým šéfem Klicperova divadla Pavlem Khekem se dozvíte více o jeho tajuplné inscenaci *Prašina*, jež bude uvedena v rámci festivalu REGIONY dnes v 11.00 v Klicperově divadle. Povídali jsme si ale také o některých titulech příští sezony královéhradecké činoherní scény.

Na festivalu uvidíme vaši inscenaci *Prašina*, která vznikla podle oceňované knižní série Vojtěcha Matochy. Co vás na ní uchvátilo?

To tajemné slovo *Prašina* padlo při nějakém brainstormingu a já tu knihu neznal. Poté jsem jel domů a v knihkupectví si ji koupil a přes noc ji zhltnul a ráno psal dramaturgům, že musíme sehnat práva. Tě noci mě uchvátila akce, atmosféra, detektivka, nečekaná pointa, postavy románu, a hlavně ten základní nápad, že přenesete současného teenagera do míst, kde nefunguje elektřina a za zadkem mu nestojí rodiče – ejhle on je schopný poradit.

Předpokládám, že jste milovník Foglara, ale dají se vůbec pražská zákoutí přenést na hradecké jeviště?

Upřímně – já byl v pubertě trochu sýgr a Foglar mi přišel poněkud „dušínovský“ – nicméně ty knihy jsem tehdy četl a nejspíš ve mně ten svět dobra a zla nějak zůstal. A *Prašina* může existovat kdekoli – v Praze, v Hradci nebo se do ní může chodit nástupišťem 9 a ¾ – zkrátka jde o to, pozvat diváka do světa fantazie.

Příští sezonu budete režírovat *Hamleta*. Je pravda, že ho divadlo nasadí v ten čas, kdy má v angažmá toho pravého herce na titulní roli? Nebo je váš důvod uvedení jiný?

Já *Hamleta* nedávno režíroval na slovenských shakespearovských slavnostech. Je to velké divadlo, politická hra o těch všech Kočnerech a podobně, ale hraje se na obrovském jevišti, a když jsme zkoušeli, tak jsem si říkal: jednou bych rád režíroval *Hamleta* intimního, nepolitického, rodinného. *Hamleta* o mladém klukovi, který se nevyzná ani sám v sobě, natož v tom zmatku, co se děje kolem něj. A jsem hrdý, že máme v souboru dokonce několik potenciálních Hamletů.

Duo Rudiš a Pýcha píšou komedii přímo pro Klicperák a vy ji budete režírovat, můžete o této spolupráci a inscenaci prozradit více?

To duo je prostě boží. Petr je skvělý scenárista a Jardu považuji za evropského spi-

MÁME V SOUBORU NĚKOLIK POTENCIÁLNÍCH HAMLETŮ

sovatele – jeho „Winterberg“ je jeden z nejlepších románů, co znám. Cítím tam velkou synergií a moc si té spolupráce vážím. *Oslava* bude přepracováním jejich rozhlasové hry *Podletí*, což je taková mystifikace o tom, že Vivaldi nenapsal *Čtyřlonočnou dobu*, ale že jich bylo pět. Víc prozradit nechci, ale doufám, že vzniknou taková „naši furiantí“ z roku 2024. Tedy komedie o nás, o lidech, o Češích, o jejich prohrách a snech, o tom, že i když žijeme frustrované životy, musíme alespoň jedenkrát za život udělat něco, co má smysl. I když pro všechny ostatní to bude znamenat obrovský průser.

Když k tomuto výčtu inscenací přidám loňskou adaptaci Trierova filmu *Prolomit vlny*, je váš rejstřík divadelního režiséra téměř plný – na hradecké jeviště jste přivedl či přivedete film kontroverzního režiséra, beletrii pro mládež, Shakespearovu dramatu a současnou komedii. Jaká tvorba vám byla a je nejbližší?

Režie je opravdu bizarní povolání a má snad jedinou výhodu. Neustále se mění žánr, partneři, prostor, téma. Což nás drží při životě a brání zabřednutí do stereotypu. A tato různorodost je důvod, proč to dělám, tudíž odpověď na otázku je: nejbližší je mi ta inscenace, na které právě pracujeme. Ta, co byla, už není a ta, co vzniká, tou žijeme.

Rozhovor vychází druhý den REGIONŮ, prozradíte, co si z festivalu nenecháte ujít?

Loni jsem neměl možnost vidět všechno, a tak to letos chci dohnat a nenechám si ujít nic. A to doporučuju i vám – užíjte si celý festival.

Ptala se Lenka Dombrovská

NAPSAL...

„Populární knihy pro mládež ze série *Prašina* od Vojtěcha Matochy jsem nečetl, ale soudě dle hradecké inscenace jde o novodobou variaci na foglarovky, snad jen s o něco mysterióznějším vyzněním. Fiktivní pražská čtvrť *Prašina* asi fanouškům *Záhady hlavolamu* nemůže nepřipomenout Stínadla, v díle se snoubí jistá starosvětskost se současností prezentovanou hlavně moderními technologiemi.

...

Trojice mladých herců Vojtěch Říha, Martina Czyžová a Martin Klapil má nelehký úkol ztvárnit zhruba třináctileté teenagery; dokázali to bez přehrávání. Živý ohlas publika tvořeného školáky získávali na mnou zhlédnuté dopolední repríze také tím, že místy knižně znějící dialogy prokládali mluvou typickou pro současnou mládež.“

(Lukáš Dubský, Nadivadlo, 12. 1. 2023)

LIST MUSÍ VĚDĚT, ŽE VYRŮSTÁ Z VĚTVY

Pojem „dianiškovina“ patří k žargonu divadelních kuloárů a na REGIONECH zaznívá stále častěji. Označuje inscenace her Tomáše Dianišky (*1984), herce, režiséra a nejvýraznějšího dramatika současného českého divadla. Slovák původem z Banské Bystrice vystudoval herectví na DAMU, do angažmá nastoupil v libereckém Divadle F. X. Šaldy, stál u zrodu generačního punkového divadelního spolku F. X. Kalby a od roku 2014 je členem Divadla pod Palmovkou v Praze. Je držitelem Ceny divadelní kritiky Talent roku (2017) a pravidelně boduje v kategoriích Nejlepší česká hra a Nejlepší inscenace.

K oceňovaným titulům patří *Transky, body, vteřiny* a *Špinarka* (uvedlo ostravské Divadlo Petra Bezruče) nebo hra *294 statečných*, kterou režíroval v Divadle pod Palmovkou. Nejčastěji zpracovává zajímavé a mnohdy značně kontroverzní osudy

polozapomenutých postav moderní historie, a aniž by snižoval jejich hrdinství, obratně balancuje až na hranici karikatury. Proč je důležité nebát se reflektovat je třeba i s velkou nadsázkou a ironií? „*To je přece takové známé přísloví, že list musí vědět, že vyrůstá z větve a ta zase ze stromu nebo tak nějak... a já mám rád, když můžu michtat nadsázkou a ironií s nějakou opravdovou emocí. Přijde mi, že to pak lidem umožňuje podívat se na jakýkoliv historický příběh emotivněji. Říkám tomu celkem banálně ‚smích přes slzičky‘. Myslím, že to máme všichni rádi.*“

Týká se to i Dianiškovy první spolupráce s Klicperovým divadlem. Letos na výročí atentátu na Reinharda Heydricha zde měla světovou premiéru inscenace *Tělo tajné agentky*, kterou si také sám režíroval. Do hlavní role odbojářky Hany Krupkové obsadil Natálii Holikovou. „*Má smysl jak*

pro humor, tak pro dramatickosti a dokáže se vyjadřovat zkratkou, což je v mých inscenacích většinou dost potřeba. A jak jsem pochopil, už tady v divadle několikrát prokázala, že je schopná takzvané utáhnout představení.“ Hana Krupková a její manžel pomáhali parašutistům. Vlastenecká odvaha této milující ženy ale později vyústila v morálně kontroverzní činy, které lze považovat za zbabělé, kdyby nenesla pečeť traumatizující obětavosti.

A co považuje Tomáš Dianiška za hrdinství? „*Na hrdinství lze pohlížet jako na výjimečné chování, které se děje dobrovolně a ve prospěch ostatních lidí, nese značné riziko, zahrnuje oběti a je vykonáváno bez očekávání osobního zisku. Ne každý je toho schopen a nese silný dramatický náboj, proto na tom některá filmová studia vydělávají miliony dolarů.*“

Veronika Boušová

LIDSTVO NA OBĚTIŠTI

O ROMÁNU HERMANNA BROCHA OČAROVÁNÍ

A tak jako první našla řeč selka a řekla: „Pusťte zas tu muziku.“

„Selko,“ řekl zdvořile, „vraťte tu bedýnku.“ „Nechte těch šaškovin,“ rozčillila se žena, „copak jste se zbláznil? Vždyť to stálo takovou spoustu peněz... hned tu muziku zase pusťte.“

„Když selka poroučí, pak musím poslechnout,“ podrobil se s hranou úslužností, „ale rodiče jsou slabí, udělají dětem všechno k vůli, povolují jim a nedbají, že to dítěti může uškodit...“ a po krátké umělecké pauze dodal ještě s odzbrojujícím úsměvem: „... chci jen říct, že děti by už měly být v posteli.“

Oním dítětem je Cilka, která ve světnici pustí rádio a celou chalupou se line jazz, když do ní vstoupí tulák Marius Ratti a rádio vypne. Taky tu sedí Irmgarda, která Maria posunkem ruky zve dovnitř. A Marius nevstoupí jen do této jedné chalupy, ale nakonec do všech

chalup Horní i Dolní vsi, dvou vesnic s velmi napjatými vztahy v tyrolském alpském údolí pod horou Kuppron. Marius vstupuje do chalup a vstupuje především do myslí. Jako dokonalý prototyp manipulátora a demagoga si většinu podhorského lidu podmaní, přesvědčí ho, aby šel do hory pro zlato, a nakonec během tradičního rituálu Svěcení kamene, kdy má dojít ke smíru obou vesnic, je dav natolik zfanatizovaný kombinací Mariovy řečnických schopností a sugestivitou rituálu, že tragédie, k níž celá scéna směřuje, se stane nevyhnutelnou.

Paradox napětí moderní doby s nejmmodernějšími technologickými vymoženky a atavistickým primitivismem lidstva tak jednoduše ovladatelného, nejlépe ilustruje vypravěč románu, doktor, který vše bedlivě pozoruje, stojí jaksi stranou, ale ani on se stádnosti nevyhne: „*Zdátky, zdola od silnice*

zahouká auto, a ve mně to odpoví: ‚Udělej to‘, i ve mně, ačkoliv tu stojím v obleku ušitém na šicích strojích, v látce utkané na mechanických stavech a v kapsách mám ražené kovové peníze a nůž s napsím ‚Solingen‘, ano, ‚Udělej to!‘ křičí to v mé duši, zatímco po světě jezdí železnice a auta a éter je plný rádiových vln, moje hlava přechovává snůšku poznatků lékařské vědy z mnoha století, ale i ve mně to křičí, Udělej to!...“

Rakouský prozaik Hermann Broch dokončil jeden z nejvýznamnějších románů 20. století už s nástupem nacismu v roce 1936, o to je jeho sdělení děsivější, neboť nemohl tušit, co všechno dokáže zfanatizovaný podhorský lid Německa, když k němu začne promlouvat Marius Hitler. Původně Broch zamýšlel celou trilogii s názvem *Demeter*, nakonec zůstalo ale jen u tohoto prvního dílu. Až do své smrti v roce 1951 pracoval na úpravách, jež nedokončil, a po jeho smrti vychází první verze románu pod názvem *Pokušitel*. Posléze byly ale přidány další dosud nepublikované části a dílo se uzavřelo pod názvem *Očarování*. Brochovi se v něm s pomocí znalostí psychologie mas podařilo odhalit něco původnějšího v lidech, čehož byly události okolo druhé světové války a holocaustu „pouze“ dalším projevem. Sepjetí člověka s přírodou a jejími mýty a z toho plynoucí jakýsi pudový vzor civilizaci. Jako by se člověk přirozeně vzpíral sám sobě.

Jeho historicky první jevištní adaptace v českém divadle (v režii Ondřeje Štefaňáka) přichází v pravý čas, podhorský lid celé planety je zase shromážděn před Kluzkým kamenem, kolem něj se množí další a další Mariové a už se stejně jako pod Kuppronem lesknou řeznické nože...

Dominik Melichar

NEOTŘELÉ LOUTKY

Jedním z divadelních uskupení, které se na festivalu REGIONY prezentují pravidelně, je pražské Studio DAMÚZA. Založili ho již v roce 1999 studenti Katedry produkce Divadelní akademie múzických umění (DAMU) za účelem propagace studentské tvorby. V současné době Studio DAMÚZA podporuje neotřelé divadelníky a pomáhá vzniknout ambiciózním projektům studentů a absolventů DAMU.

DAMÚZA nemá stálou scénu, její inscenace můžete vidět především na nejrušnějších festivalech a přehlídkách. Zaměřuje se na autorské inscenace, loutkové, výtvarné a objektové divadlo pro děti i dospělé.

„Hlavní součástí naší tvorby jsou inscenace pro rodiny s dětmi, ve kterých se dětský divák stává našim rovnocenným partnerem. Naším cílem je, aby rodiče bavilo s dětmi na představení trávit čas, a chceme podněcovat otázky a nápady, které podpoří jejich společný dialog. Loutkové divadlo podle nás není určeno pouze pro dětského diváka. Proto ve spolupráci se skupinou Fekete Seretlek vytváříme hudebně-divadelní projekty pro dospělé, které prezentujeme na různých scénách a festivalech v České republice i v zahraničí,“ uvádí na svých stránkách.

O tom, jak je DAMÚZA různorodá, se můžete letos přesvědčit pětkrát. Dnes v 10.00 ve stanu před Divadlem Drak lze například vidět její hudební a loutkovou pohádku *Uši pro princeznu*. V interaktivním představení se budete moci setkat s herci Matyášem Míkou a Alžbětou Novákovou. Zítra na stejném místě se pokusí Janek rozveselit princeznu, aby ji dostal za ženu a k tomu, jak bývá zvykem, také půl království. Pohádka

O Jankovi a jeho výdělcích s Johanou Vavřínovou a Dominikem Linkou začíná v 15.00. V Divadelním šapitó bude ve středu 28. 6. od 15.00 Jana Kollertová s loutkami, ovocem a zeleninou vařit příběh pro děti od šesti let s názvem *Špilmachr – Jenovéfa*. Předposlední den festivalu se DAMÚZA zabydlí v Šapitó Žižka s projektem *Řeka*, který je vhodný i pro nejmenší děti – představení tvůrci doporučují pro děti od dvou let! Jen

radí, abyste si vzali s sebou náhradní tričko, jelikož voda hraje hlavní roli.

Pátým projektem pod hlavičkou DAMÚZY je loutkový kabaret se živou hudbou pro teenagery a dospělé s názvem *Exit*, který vznikl v koprodukcii s kapelou Fekete Seretlek. Bude uveden dnes ve 21.00 a zítra v 10.00 ve Studiu divadla Drak a více o něm napíšeme v příštím čísle Hadriánu.

Lenka Dombrovská

PRAMEN

= PŘIROZENÝ VÝVĚR PODZEMNÍ VODY NA ZEMSKÝ POVRCH

Voda. Bez ní by nebyl život. Druhá nejrozšířenější látka ve vesmíru má pozoruhodné vlastnosti. Uchovává množství energie, její molekuly se přitahují tak silně, že vzdorují gravitační síle. Působí rovněž jako skvělé rozpouštědlo solí, cukrů, kyselin, zásad i plynů – což všichni známe z šumění limonád. Na rozdíl od většiny látek se při tuhnutí rozpíná. Díky tomu během zimy led chrání vodní život. Většina světových kultur vodu pojímá jako posvátnou bytost. V mýtech je voda i komunikačním prostředkem, učitelkou, zdrojem vědění.

Kde pramení voda, počíná duchovní svět. Jako žena se v mýtech a lidových příbězích stává ztělesněním moudrosti. Jaký paradox – vzhledem k tomu, že rozum je v naší kultuře tradičně spojován s mužskou podstatou. Feministka Angela Yvonne Davis (*1944) ve své knize *Ženy, rasa a třída* upozorňuje, že vzdělání bylo ženám i lidem jiné než bílé barvy pleti v minulosti upíráno na základě předpokladu, že tyto lidé nejsou intelektuálně zdatní. Proto i ženy ve svém

emancipačním boji projevily solidaritu lidem jiné barvy pleti. Evoluční vědec Stephen Jay Gould (1941–2002) v knize *Jak neměřit člověka* popisuje, jak byly inteligenční testy ve 20. století používány i v západním světě pro selekci lidí a vylučovaly každého, kdo neodpovídal intelektuální normě zkonstruované podle představ státních úředníků – bílých mužů. Je ironií dějin, že moudrost je ženského rodu: starořecká Athéna či Métis, římská Minerva či hindská říční Sarasvatí. Ženský archetyp, oživující voda a moudrost se v lidských představách prostupují. „Mužský“ kupecký rozum tomu usilovně klade odpor.

Našemu světu voda zoufale chybí. Nejen pitná jako v Africe nebo Asii, ale i ta obyčejná, poskytující vláhu rostlinám. Naprostá většina spotřeby vody jde na zemědělství. Člověk je velmi náročný a s rozšiřováním životních standardů, jako je konzumace masa, průmyslová výroba nebo i třeba pěstování bavlny, se voda stává čím dál vzácnější. Klimatická změna vysušuje zemi. I my v Česku pravidelně zažíváme velká sucha, jež straší

nejen zemědělce a hasiče. Výhledy do budoucna podle ekologů nejsou růžové. Jako by mizení vody a rozumu spolu souviselo...

Z výtvarného umění známe námět Zahrady lásky s pramenem mládí. Staří lidé odhazují berle a za dohledu Kupida vstupují do pramene, aby z něj vyšli jako jinoši a dívky. Objímají se a tančí. Názorný obraz naděje, již voda přináší – naděje života, moudrosti a společenství.

To, jak macešsky zacházíme s vodou, vyjadřuje hloupost i nespravedlnost moderního člověka. Obnova studánek našeho duchovního života by měla vést i k jednotě a solidaritě lidstva, jež by mělo mít k pramenům vědění i vody rovný přístup. Úzkoprsý kupecký rozum vylučoval z rozhodování o našem světě ženy, lidi jiné barvy pleti, nepohodlné myšlení vydávané za bláznovství. Dnes si neumí poradit s duchovním i skutečným suchem světa, v němž žijeme. Přijměme to jako výzvu k obnově jeho pramene, zahlušeného struskou rafinovaného věku.

Jan Motal

DEN OŽIVLÝCH MRTVOL

Do okna pokoje mi loopuje hradecký Ed Sheeran Jiří Rezníček. Teď zrovna pomalu rozjíždí klasiku Stand By Me, když jsem myšlenkami v odpoledním Divadelním šapitó, kde soubor Divadlo Brambůrky předvedl svoji kuchařskou verzi pohádkové stálice *Hrničková Karkulka*. První mrtvola. Zatím jen pohádková. Při Seven Nation Army od White Stripes vidím pozoruhodnou spojnici mezi Karkulkou a představením *Rutka* polského souboru Teatr Lalek Arlekin. Další mrtvolky, tentokrát ty reálné, z holocaustu. Obě začínají ženskými postavami nadšenými do představení a poněkud otráveným mužským protagonistou, který by raději, než divadlo dělal něco jiného. V *Karkulce* by budoucí vodič vlka tvořeného struhadlem a formou na bábovku šel raději běhat, v *Rutce* představitel matky Zosie (v češtině Žofky) a parťák Zosie a Rutky v jejich lodžském řádění zprvu taky vyjadřuje pochybnosti, jestli je třeba vůbec nějaké divadlo provozovat. Příběh *Karkulky* asi není třeba představovat zvlášť důkladně, mostečtí se drželi klasického narativu v kulisách kuchařského náčiní. Postavy většinou tvoří vařečky, misky a mašlovačky. Povytce tu ale chybí jakákoli hudba a klade se důraz na didaktickou stránku věci (nechoď, Karkulko, mimo cestičku, nebav se s cizími lidmi apod.), takže pokud se v zadních řadách objeví kluk s autákama, jiní kluci přestávají jevit o *Karkulku* zájem.

Zato Katarzyna Pałka, představitelka tety Růženy a Rutky, zravé kámošky Zosie (Teresa Kowalik), dokáže svou energií strhnout celé Studio Draka. Bez problémů přiměje všechny diváky čtyřikrát se chytnout za ruce a bláznivě se kývat do rytmu, rozesmává publikum, když interpretuje své rodiče a mladšího brášku namalované křídou na židle. Jenže už je tu Hvězdář od UDG a „prosít je zvláštní pocit, jen ať je den, noc ne“ a *Rutka* dokáže být i melancholická. Přeci jen je to duch holky, která zažila holocaust. *Rutka* Zosiu vyvádí z letní nudy, možná ani neexistuje, ale jako Carrollův králík provede Zosiu světem za zrcadlem, světem uprostřed druhé světové války, ovšem dětskou perspektivou. Lidé neumírají, ale putují na Diamantovou horu, a nejhorší je setkání s „bílým pánem“, který lidi pojídá. *Rutka* ale Zosii poradí, aby ho kousla do paty, a je po bílém pánovi. Strhující představení odehrávající se na obrovském dřevěném stole se šuplíky a za doprovodu multiinstrumentalisty ovládajícího housle, perkuse a synták, ale pomalu končí a do toho zní „jestli se blížím k cíli, kolik zbývá víry“ od Kryštofa a Kluse, a tak pomalu musím končit asi.

Jenže do toho ještě vstupuje hudební představení *Ted!* Naivního divadla Liberec, postavené především na textech Radka Malého, který se pokusil zveršovat čas. Představení je ve striktně vázaném verši a začíná hádankou: byl jeden muž, ten měl čtyři vesty, v každé měl tři kapsy a v každé kapse čtyři kapsičky a v každé kapsičce sedm zrnek rýže a bez toho všeho by neudělal ani (k)rok. Nesmírně muzikální liberecký soubor na texty předního básníka pro děti připravil hudební féerii míchající nejrůznější hudební styly, jen Ed Sheeran chyběl. Ten mi ovšem vstupuje právě teď do oken svou klasikou *Shame of You* a Jiří Rezníček přidává. Je to ktlivé. Ideální na závěr večera, který patřil paradoxně zahájení celého festivalu, německému Staatstheater Kassel a jejich bizarnímu ztvárnění povídky *Die Verwandlung* (Proměna) Franze Kafky. *Demons Running* ústy Jiřího Rezníčka buší do okna „It's where my demons hide, it's where my demons hide“ a možná ani netuší, jak moc to s Řehořovou proměnou souvisí. Na scéně je křivý pokoj z pohledu seshora, v němž Řehoř (Lisa Natalie Arnold) leží na polštáři, zatímco okolí pokoje deratizuje vyprávěčka povídky v podání Kathariny Brehl. Postupně se tradičně zjevují postavy rodičů, sestry a prokuristy, netradičně v podobě zombie (prokurista navíc na chůdách). Povídku to vrhá do pozoruhodných interpretačních souvislostí, kdy ti, kteří mají reprezentovat

normalitu, vypadají a chovají se (opakuji výrazně stylizovaná hororová gesta) jako nemrtví lidé, kdežto ten, který má být „divný“, je po celý čas oblečen a nalíčen jako ničím nevyčnávající člověk. Zhruba polovinu času se příběh víceméně drží Kafkovy předlohy, než se v Řehořově bytě ubytují dva podnájemníci a interpretace režiséra Stefa Lernouse se rozjede do surreálné ekologie, v níž Řehořova sestra (Iris Becher) obnažena skončí pod nánošem krve a vlasů a Řehoř se demonstrativně odhlašuje z bytu slovem „Čauky“. Stejně jako liberecký čas je německá *Proměna* postavená na hudbě, jež je i zde částečně provozována živě herci. Vlastně tu není moc okamžiků bez hudby. A bez expresivity, ať už jde o onu zkravenou sestru, zombie úvod nebo Řehořovo ztrýzněné vrázení do klece jeho pokoje.

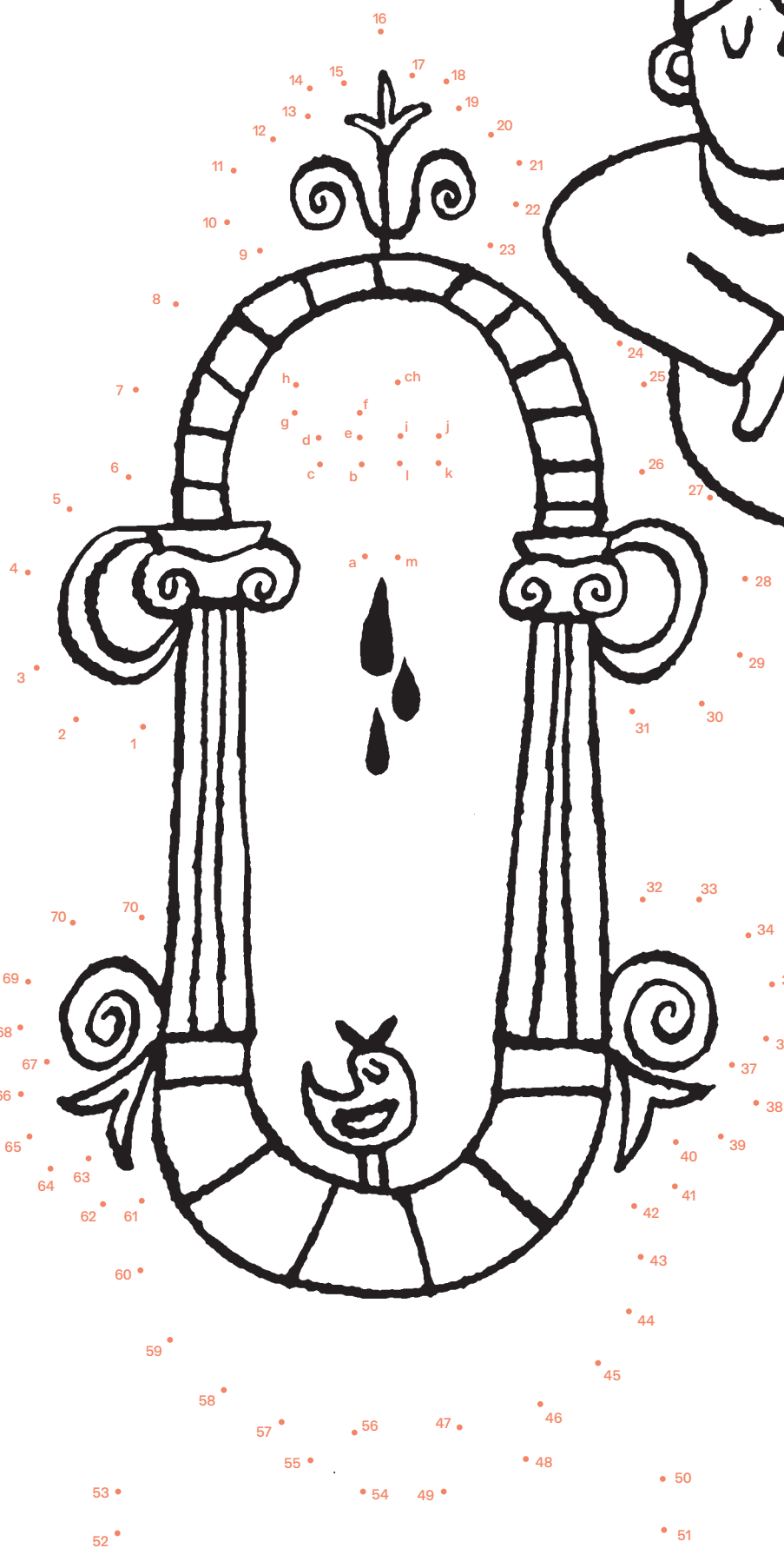
Jako zahájení festivalu to byl odvážný krok, jemuž lze ale pouze tleskat. Koneckonců slovo regiony neznamená pouze to, co se více či vzdáleně dotýká Prahy, ale i to, co se stejně tak dotýká divadelního mainstreamu. *Proměna* Staatstheater Kassel rozhodně mezi mainstream patřit nebude, je to návrat k expresivnímu divadlu, riskantnímu, odvážnému, lhostejnému k blazeovanému divákovi i kritikovi. A už je 1:45 a Helenka Vondráčková pje, že sladké mámení je chvíle závratí a taky jsou tu střípky závratí, které čas už nevrátí. Líp bych to neřek. Bella ciao – tím moje okno končí.

Dominik Melichar

UHAS ŽÍZEŇ!

Lázeňští hosté čekají na ochutnávku léčivého pramene. Spoj čísla a pomoz nám zprovoznit kašnu. Na zdraví!

Kašny jsou vodní stavby, které lidé budovali již před tisíci lety. Nejsou jen pro ozdobu, dříve lidem především poskytovaly pitnou vodu. A víte, co je na některých kašnách opravdu zvláštní? Mají na sobě sochy! Takovou kašnu najdete také u nás, v Hradci Králové. Je na ní socha sv. Jana Nepomuckého, který je známý jako ochránce tajemství. Můžeš si to i vyzkoušet, určitě tvoje tajemství nikomu nepoví!

Kvíz:

Kašny, fontány, studny... v Hradci Králové máme vodu zkrátka rádi! Kde je ale najdeš? Vydej se na průzkum!

- A Kašna se sochou sv. Jana Nepomuckého s dvěma anděly
- B Kruhová ocelová kašna se třemi tryskami
- C Čtvercová fontána se sloupem a čtyřmi zlatými koulemi
- D Kamenná studna s okrasnou kovovou dekorací

- 1 Malé náměstí
- 2 před Muzeem východních Čech
- 3 Masarykovo náměstí
- 4 Velké náměstí

24/6/2023

SOBOTA

REGIONY

MEZINÁRODNÍ DIVADELNÍ FESTIVAL HRADEC KRÁLOVÉ

celý den	Žižkovy sady	Bonusová stanice Nextbike	Nextbike	English friendly	věkové neomezeno / no age limit	doprovodný program / accompanying program	zdarma / free admission
09.00—16.00	Infocentrum Hradec Králové	Vystava - Atmosféra divadelního festivalu	Centrum uměleckých aktivit a Volné sdružení východočeských fotografů	English friendly	věkové neomezeno / no age limit	doprovodný program / accompanying program	zdarma / free admission
11.00—19.00	Plenér před Divadlem Drak	Kolotoč Fezbáfe Matěje	Rezbář Matěj		rodinné / family friendly	doprovodný program / accompanying program	dobrovolné / voluntary admission
10.00—11.30	Šimkovy sady	K Prameni	Jakub Gottwald a kolektiv		12+	divadlo / theatre	100 / 200 Kč
10.00—10.40	Strečový stan před Divadlem Drak	Uši pro princeznu	Studio Darniža		5+	divadlo / theatre	100 Kč
11.00—14.30	Šapitó před Divadlem Drak	Loutka z přírodnin	Erika Čičmanová		5+	dřina / workshop	dobrovolné / voluntary admission
11.00—11.40	Laboratoř Divadla Drak	Ostrov Domov	Katanari		8+	divadlo / theatre	120 Kč
11.00—13.20	Hlavní scéna Kliperova divadla	Prášina	Kliperovo divadlo	English friendly	10+	divadlo / theatre	260 / 280 / 300 Kč
14.00—18.00	Open Air stan	Bazaar	Bazárek	English friendly	věkové neomezeno / no age limit	doprovodný program / accompanying program	zdarma / free admission
14.00—19.00	Akreditční centrum	Vystava - Která v Salonu republiky	Lukáš Bezvoda a kolektiv	English friendly	věkové neomezeno / no age limit	doprovodný program / accompanying program	zdarma / free admission
14.00—15.10	Studio Divadla Drak	Huckleberry Finn	Divadlo Drak	English friendly	9+	divadlo / theatre	150 Kč
14.00—14.10	Kotviště parníků, Smetanovo nábreží	Komentovaná pavba po Labi	Královéhradecký architektonický manuál		věkové neomezeno / no age limit		180 Kč
14.00—19.00	Žižkovy sady	Kotěrovo město	Ilona Mach a Dominika Cyprová	nonverbální / nonverbal	věkové neomezeno / no age limit	doprovodný program / accompanying program	zdarma / free admission
15.00—15.45	Strečový stan před Divadlem Drak	O Malence	Divadlo b		3+	divadlo / theatre	100 Kč
15.00—16.45	Studio Beseda	Očarování	Kliperovo divadlo	English friendly	15+	divadlo / theatre	260 Kč
15.00—15.40	Divadelní šapitó	O zrzavé vlčiči	Mikro-teatro	English friendly	3+	divadlo / theatre	dobrovolné / voluntary admission
15.00—19.30	Žižkovy sady	Aktivky pro děti a rodiče	Salinger	English friendly	rodinné / family friendly	doprovodný program / accompanying program	zdarma / free admission
15.20—16.30	Kotviště parníků, Smetanovo nábreží	Komentovaná pavba po Labi	Královéhradecký architektonický manuál		věkové neomezeno / no age limit		180 Kč
15.30—16.15	Letní scéna Kliperova divadla	Vokoňovi	Divadlo U plotny		9+	divadlo / theatre	zdarma / free admission
16.00—17.10	Studio Divadla Drak	Huckleberry Finn	Divadlo Drak	English friendly	9+	divadlo / theatre	150 Kč
16.00—20.00	Hradby za Městskou hudební síní	Po Stopách Surikat	Tygr Liška	English friendly	6+	divadlo / theatre	dobrovolné / voluntary admission
16.15—17.45	Šapitó před Divadlem Drak	Posíl svůj pohled	Vývarný obor ZUŠ Střezina		rodinné / family friendly	dřina / workshop	dobrovolné / voluntary admission
16.30—17.30	Open Air stan	Planeta Anna	Planeta Anna		3+	hudba / music	dobrovolné / voluntary admission
17.00—17.45	Hlavní scéna Divadla Drak	To je anděléni	Divadlo Drak	nonverbální / nonverbal	6+	divadlo / theatre	150 Kč
17.00—18.00	Malé náměstí	Paramisa (Ghytrý hloupy Rom)	Divadlo Lišen		6+	divadlo / theatre	dobrovolné / voluntary admission
17.00—18.00	Studio Beseda	Kitchen Table - K Prameni, Očarování	Lektorské oddělení Divadla Drak		věkové neomezeno / no age limit	doprovodný program / accompanying program	zdarma / free admission
18.00—18.40	Laboratoř Divadla Drak	Ostrov Domov	Katanari		8+	divadlo / theatre	120 Kč
18.00—19.00	Open Air stan	Meivis	Meivis		8+	hudba / music	dobrovolné / voluntary admission
18.00—19.10	Radnice	Sex	Ochoťnický spolek ŽUMPA		15+	divadlo / theatre	dobrovolné / voluntary admission
18.00—19.00	Šapitó Žižka	Švédované filmy	Umělecká skupina UMSKUP		6+	divadlo / theatre	100 Kč
19.00—21.00	Hlavní scéna Kliperova divadla	Tělo tajné agentky	Kliperovo divadlo	English friendly	15+	divadlo / theatre	290 / 310 / 330 Kč
19.00—20.30	Městská hudební síň	Přicházejí. Co chtějí? Co chtěme?	Těd nádech a leť		15+	divadlo / theatre	dobrovolné / voluntary admission
20.00—21.30	Divadelní šapitó	MeetFlammy	BodyVoiceBand		15+	divadlo / theatre	180 Kč
20.30—21.30	Šapitó Žižka	Oba konce duhy	Oba konce duhy		15+	hudba / music	100 Kč
21.00—22.30	Letní scéna Kliperova divadla	Malone	Malone			hudba / music	zdarma / free admission
21.00—21.20	Jižní terasy	Skolní výlet	Václav Bartoš		věkové neomezeno / no age limit	divadlo / theatre	dobrovolné / voluntary admission
21.30—22.20	Strečový stan před Divadlem Drak	Plechová Mina	Divadlo Pkl		6+	divadlo / theatre	150 Kč
21.30—22.10	Hudební šapitó	Serge X	Serge X			hudba / music	dobrovolné / voluntary admission
22.00—23.30	Šimkovy sady	K Prameni	Jakub Gottwald a kolektiv		12+	divadlo / theatre	100 / 200 Kč
22.00—02.00	Šapitó Žižka	Slevomaslowmat	Slevomaslowmat			hudba / music	zdarma / free admission
22.15—22.55	Městská hudební síň	María M	Divadelní studio Polaroid		15+	divadlo / theatre	dobrovolné / voluntary admission
22.15—23.30	Radnice	U trenek a triangu	Oskar Bábek a přátelé		15+	divadlo / theatre	dobrovolné / voluntary admission
22.30—23.20	Šapitó před Divadlem Drak	Jelení lože				hudba / music	dobrovolné / voluntary admission
22.30—23.10	Hudební šapitó	Méta Monde	Méta Monde			hudba / music	dobrovolné / voluntary admission
00.00—01.30	Hudební šapitó	Raazyph	Raazyph			hudba / music	zdarma / free admission

FESTIVALREGIONY.CZ

23/6—30/6/2023

#28

Facebook
Regiony Mezinárodní divadelní festival Hradec KrálovéInstagram
@festivalregionyYouTube
Regiony Mezinárodní divadelní festival